

بسمه تعالی

فرم طرح درس بالینی

نام درس: کارآموزی در عرصه بهداشت مادر و کودک و تنظیم خانواده	دروس پیش نیاز: ندارد
سال تحصیلی:	نوع دوره: کارآموزی در عرصه (دو واحد)
مرکز آموزشی بهداشتی: مرکز بهداشتی منتخب	مدت زمان دوره: ۱۰۲ ساعت
رشته / مقطع: کارشناسی مامایی	تعداد فراگیران:..... نفر
نام دوره و تعداد واحد: دو واحد	مسئول دوره / مدرسین دوره: دکتر شبنم امیدوار

توصیف کلی دوره: کارآموزی به صورت حضور در درمانگاه و انجام خدمات مربوط به بهداشت مادر و کودک و تنظیم خانواده و نیز خدمات بهداشت جامعه مربوط به حرفه مامایی در محلهای ستادی و مراکز بهداشتی درمانی شهری و روستایی و مراکز تجمع زنان می باشد.

اهداف کلی آموزشی <ul style="list-style-type: none">
رسیدن به مهارت در ارائه بهداشت باروری، مادر و کودک و تنظیم خانواده و خدمات بهداشت جامعه مربوطه که جزو وظایف اصلی ماماهاست. همچنین تشخیص مشکلات موجود در مورد این خدمات و نیز ارائه راه حل های آنها.
پیش بینی رفتار ورودی: آمادگی لازم دانشجویان قبل از شروع دوره- ارزشیابی آغازین
اهداف ویژه <ul style="list-style-type: none">
ارائه ی خدمات مراقبتی به زنان سنین باروری، قبل از بارداری، در زمان بارداری، بعد از زایمان
ارائه ی خدمات مراقبتی به کودکان (پایش رشد، واکسیناسیون، تغذیه ای و ....) در سنین مختلف
ارائه ی خدمات تنظیم خانواده به زنان سنین باروری
اهداف حیطة نگرشی <ul style="list-style-type: none">
دانشجو باید بتواند پس از پایان دوره آموزشی، در بحث های گروهی علمی فعالانه شرکت کند.
دانشجو باید بتواند پس از پایان دوره آموزشی، با به روز کردن مطالب علمی و مهارت های خود در قبال مددجویان خود احساس مسوولیت کند.
اهداف حیطة مهارتی تنظیم خانواده: <ul style="list-style-type: none">
با مراجع ارتباط مناسب برقرار کند.
برای استفاده از روشهای پیشگیری از بارداری در مراجع ایجاد انگیزه کند.
از مراجع شرح حال صحیحی بگیرد.
از مراجع معاینه فیزیکی به عمل آورد.
مزایا- معایب- نحوه مصرف و میزان موثر بودن روشهای پیشگیری از بارداری را بطور مختصر شرح دهد.
باورهای غلط مراجع در مورد روشهای پیشگیری از بارداری را شناسایی و آنها را تصحیح کند.

- به مراجع در انتخاب آگاهانه یک روش پیشگیری از بارداری کمک کند.
- به سوالات مراجع در مورد روش پیشگیری از بارداری انتخاب شده پاسخ مناسب داده و آموزشهای لازم را ارائه دهد.
- آزمایشات مورد نیاز برای استفاده از روشهای پیشگیری از بارداری را درخواست کند.
- جهت گذاشتن IUD با مراجع مشاوره نماید.
- در مورد انواع IUD - موارد استعمال - عدم استعمال و عوارض آن به مراجع آموزش دهد.
- مراحل گذاشتن IUD را شرح داده و آنرا بصورت عملی بطرز صحیحی انجام دهد.
- اقدامات قبل و بعد از گذاشتن IUD را شرح دهد.
- زمان مراجعات بعدی را مشخص نماید.
- موارد پیگیری و علائم خطر را برای مراجع شرح دهد

مراقبت از کودکان زیر ۵ سال

- با مادر و کودک ارتباط صحیحی برقرار نماید.
- برای کودک پرونده بهداشتی تشکیل دهد.
- اهمیت تغذیه انحصاری با شیر مادر - مزایا و روش صحیح شیردهی و راههای حفظ و تداوم آنرا به مادر آموزش دهد.
- رژیم غذایی مادر شیرده را مورد بررسی و آموزشهای لازم را به مادر بدهد.
- راههای پیشگیری - درمان - مراقبت و مشکلات شایع شیردهی (ماستیت - شقاق - آبرسه) را به مادران شیرده آموزش دهد.
- روش جمع آوری و نگهداری شیر را به مادرانیکه ساعتی در روزاز کودک خود جدا می شوند را آموزش دهد.
- شیرخواران نیازمند به تغذیه مصنوعی را شناسایی کرده و نحوه صحیح تغذیه با شیر خشک را به مادران آموزش دهد.
- نحوه شروع و تهیه تغذیه تکمیلی و مشکلات مربوط به آن را به مادران آموزش دهد.
- نحوه شروع و استفاده از مکملها را به مادران آموزش دهد.
- اهمیت پایش رشد کودک و ارتباط رشد با تغذیه و بیماریها را به مادر آموزش دهد.
- معیارهای پایش رشد کودک (تغییرات وزن - قد و دورسر) را بررسی و نمودارهای آنرا ترسیم و تفسیر نماید.
- اختلالات رشد کودک را تشخیص داده و پیگیریها و اقدامات لازم را انجام دهد.
- کودکان نیازمند به مراقبت ویژه را بر اساس دستورالعمل تشخیص و اقدامات لازم را انجام دهد.
- دهان و دندان کودک را معاینه کند و اقدامات لازم را انجام دهد.

واکسیناسیون:

- در استفاده از واکسن ها به نگهداری صحیح آنها و زنجیره ی سرما توجه نماید.
- به هنگام انجام واکسیناسیون اصول اسپتیک رو رعایت نماید.
- واکسن ها را بطرز صحیح تجویز و تزریق نماید .
- برای کودکانی که به موقع واکسن دریافت نکرده اند بدرستی برنامه ریزی نماید .
- موارد منع واکسیناسیون را تشخیص دهد.
- انجام آموزشهای لازم در مورد مراقبتهای بعد از واکسن به مادران را بعهده گیرد.
- **مراقبتهای بارداری و پس از زایمان:**
- پرونده مادر باردار را تنظیم و تکمیل نماید.
- مراقبتهای روتین مادر باردار را بدرستی انجام دهد
- سن دقیق بارداری و زمان احتمالی زایمان را بر اساس روشهای مختلف تعیین نماید.
- آزمایشات روتین بارداری رادرخواست نموده و بتواند آنها را تفسیر نماید.
- معاینات شکمی را جهت بررسی سلامت جنین - تشخیص سن حاملگی - پرزانتاسیون جنین وسمع صدای قلب جنین و .... را انجام دهد.

- مراقبتهای بارداری مادران با حاملگی پرخطر (مادران دیابتی- مبتلا به فشار خون-بیماران کلیوی و ....) را بطرز صحیحی انجام داده و آنها را پیگیری کند.
- علائم شایع در دوران بارداری را برای مادر شرح داده و روشهای بهبود و درمان آنها را توضیح دهد.
- مکملهای دوران بارداری را به مادر تجویز کرده و نحوه مصرف صحیح آنها را شرح دهد.
- عوامل خطرزای دوران بارداری و نیز علائم شروع زایمان را برای مادر شرح دهد.
- آموزشهای بهداشتی لازم در دوران بارداری شامل (تغذیه- بهداشت فردی- بهداشت جنسی- بهداشت دهان و دندان و) را برای مادر توضیح دهد.
- در مورد تعداد مراجعات دوران بارداری و پس از زایمان برای مادر توضیح دهد.
- روشهای پیشگیری از بارداری پس از زایمان و دوران شیردهی را برای مادر تشریح نماید.
- مراقبتهای روتین پس از زایمان را بطرز صحیح انجام دهد.
- فرمهای مربوطه به مراقبتهای پس از زایمان را تکمیل نماید.
- جلسات کلاسهای مراقبتهای قبل از زایمان را برگزار کند.
- حاملگی های پرخطر را تشخیص داده و اقدامات لازم را انجام دهد.

خدمات مشاوره و آموزش

- قادر به انجام مشاوره تنظیم خانواده و سایر مشاوره های معمول در مرکز بهداشت باشد .
- قادر به تهیه پمفلت یا بوکلت آموزشی تنظیم خانواده باشد.
- قادر به انجام مشاوره قبل از ازدواج باشد .
- قادر به انجام آموزش و مشاوره در زمینه عملکرد جنسی باشد .
- قادر به آموزش رابطین بهداشتی باشد.
- قادر به اداره ی کلاس آموزشی برای مدارس دخترانه باشد.
- قادر به اداره ی کلاس آموزشی برای زنان در فرهنگسرا باشد .
- بازدید از یک کارگاه که زنان در آن مشغول به کار هستند، داشته باشد و قادر به ارائه آموزش بهداشت به زنان باشد .
- قادر به ارائه یک کالس آموزشی درمسجد برای زنان باشد.
- بازدید از یک مرکز سالمندان و معلولین زن داشته باشد و آموزش های بهداشتی لازم را ارائه نماید.
- بازدید از منزل را با کمک بهورز یا رابط بهداشتی انجام دهد.
- بازدید از مهد کودک داشته باشد و آموزش های بهداشتی لازم را ارائه نماید .

پروژه حل مشکل

- قادر به ارائه و انجام یک پروژه حل مشکل بهداشتی یا مدیریتی باشد

ارزشیابی حین دوره: برخی مطالب که در بالین امکان انجام آن نیست را با نظر مدرس بالینی در قالب کنفرانس و ایفای نقش ارائه دهد

فعالیت فراگیران

- حضور به موقع و بدون غیبت در بخش
- فعال بودن برای ارائه ی مهارت‌های مورد نظر
- تمرین و تکرار مهارت‌ها تا اندازه‌ای که دانشجو به اهداف مورد نظر برسد
- شرکت در بحث‌های توسط مدرس و دانشجویان
- انجام کارهای عملی به‌طور صحیح طبق روش آموزش داده شده
- برقراری ارتباط مناسب با مسئولین و پرسنل مراکز بهداشتی منتخب و ارتباط مناسب با مددجو
- ارائه گزارش از اقدامات انجام شده

قوانین و مقررات

- حضور به موقع دانشجو در محل کارآموزی
- پوشیدن فرم مخصوص
- نصب کارت شناسایی بر روی لباس
- عدم استفاده از تلفن همراه در طول ساعات کارآموزی
- عدم استفاده از زیورآلات به‌خصوص دستبند و انگشتر
- برقراری نظم اتاق و حفظ اسرار مراجعین
- رعایت شئونات حرفه‌ای
- در صورتی که غیبت دانشجو در طول کارآموزی بیش از یک دهم ساعات کارآموزی باشد، درس مربوطه حذف و غیبت محسوب خواهد شد.
- در صورتی که غیبت دانشجو در طول کارآموزی کمتر از یک دهم ساعات کارآموزی باشد، غیبت مجاز یک روز (بدون کسر نمره) و غیبت غیرمجاز دو روز کارآموزی جبرانی (با کسر دو نمره) خواهد داشت.

وسایل کمک آموزشی: امکانات معمول در مراکز منتخب

ارزشیابی پایانی (در پایان جلسه)

- براساس چک لیست مربوطه و انجام مناسب وبه موقع تکالیف محوله
- ارائه کنفرانس و پمفلت و پروژه حل مشکل بهداشتی
- امتحان پایان دوره

منابع

- منابع درس نظری
- گایدلاینهای وزارت بهداشت

